

УДК 664

В.Стручок

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ

V.Struchok

LEGISLATIVE PROVISION OF WASTE MANAGEMENT

Загострення проблеми побутових відходів багато в чому пов'язано із зростанням рівня споживання населенням товарів та послуг, у тому числі продуктів харчування. Потребує вирішення питання утилізації ТПВ на якомога більшу глибину, а не просте їх видалення та захоронення на полігонах. Особливо це стосується утилізації біоорганічних (харчових, кухонних) відходів у складі ТПВ, кількість яких може сягати 28-30% від загальної кількості ТПВ. Відсутність належного поводження з зазначеними відходами призводить до забруднення інших ресурсоцінних компонентів ТПВ і робить неможливим подальше отримання різних видів цінної, придатної до використання вторинної сировини [3].

В цілому поводження із зазначеними відходами визначено законом України «Про відходи» (далі - закон), а починаючи з липня 2023 року управління відходами буде регулюватися новим рамковим законом України «Про управління відходами» (далі – новий закон).

Щоб зрозуміти, на що робиться акцент у новому рамковому законі, проведемо порівняльний аналіз структури зазначених законодавчих актів, який наведено нижче у таблиці. У даній таблиці подібні та відповідні за змістом розділи розташовано один навпроти одного, пуста клітинка навпроти розділу свідчить, що даний розділ є новим або що у новому законі його немає або він включений до іншого розділу.

№з/п	Найменування розділів та перелік включених до них статей закону України «Про управління відходами»	Найменування розділів та перелік включених до них статей закону України «Про відходи»
1	Розділ I. Загальні положення, ст. 1-13.	Розділ I Загальні положення, ст. 1-7
2		Розділ II. Відносини права власності на відходи ст. 8-12.
3	Розділ II. Суб'єкти у сфері управління відходами, ст. 14-17.	Розділ III. Суб'єкти у сфері поводження з відходами, їх права та обов'язки, ст. 13-17.
4	Розділ III. Повноваження органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері запобігання утворенню та управління відходами, ст. 18-26	Розділ IV. Компетенція органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері поводження з відходами, ст. 18-25.
5	Розділ IV. Небезпечні відходи, ст. 27-29.	
6	Розділ V. Побутові відходи, ст. 30-37.	
7	Розділ VI. Спалювання, сумісне спалювання та захоронення відходів, ст. 38-40.	
8	Розділ VII. Ліцензійна, дозвільна системи та інформаційне забезпечення у сфері управління відходами, ст. 41-48.	Розділ V. Державний облік, моніторинг та інформування у сфері поводження з відходами, ст. 26-30.
9		Розділ VI. Заходи і вимоги щодо запобігання або зменшення утворення відходів та екологічно

		безпечного поводження з ними, ст. 31-37.
10	Розділ VIII. Плани і програми управління відходами, ст. 49-56.	Розділ VII. Економічне забезпечення заходів щодо утилізації відходів і зменшення обсягів їх утворення, ст. 38-41.
11	Розділ IX. Відповідальність за порушення законодавства у сфері управління відходами, ст.57-59.	Розділ VIII. Правопорушення у сфері поводження з відходами і відповідальність за них, ст. 42-44.
12	Розділ X. Міжнародне співробітництво у сфері управління відходами, ст. 60.	Розділ IX. Міжнародне співробітництво у сфері поводження з відходами, ст. 45.
13	Розділ XI. Прикінцеві та перехідні положення.	Розділ X. Прикінцеві положення.

У новому законі немає розділу «Відносини права власності на відходи», лише дві статті 11 та 12, що стосуються права власності на відходи, включено до розділу «Загальні положення», що свідчить про те, що на даному етапі суб'єкти управління відходами в цілому навчилися встановлювати власника відходів.

Численні загрози та виникнення надзвичайних ситуацій у місцях зберігання та видалення відходів, необхідність нагального та серйозного вирішення цієї проблеми ми бачимо у назві розділу III нового закону, де говориться про повноваження органів виконавчої влади (ОВВ) у сфері запобігання утворенню відходів, тобто появі статті 18 «Уповноважені органи виконавчої влади у сфері запобігання утворенню та управління відходами», а також у новому розділі VIII «Плани і програми управління відходами», його статті 54 «Національна програма запобігання утворенню відходів».

Поява у новому законі розділів IV «Небезпечні відходи», V «Побутові відходи», VI «Спалювання, сумісне спалювання та захоронення відходів» свідчить про важливість діяльності за даними проблемними напрямками для держави. Зокрема, звернемо увагу на розділ V, де регулюється управління побутовими відходами (ПВ), у тому числі біовідходами, Основними елементами управління зазначеними відходами визначено роль утворювачів ПВ, адміністратора послуги та послуги з управління ПВ, плата за зазначену послугу, функціонування пунктів роздільного збирання, розроблення інвестиційних програм у сфері управління відходами як механізму фінансування заходів з управління відходами, визначено цільові показники з управління ПВ.

Окремий розділ VIII нового закону вимагає проведення планування управління відходами на всіх рівнях, починаючи від підприємств, установ та організацій, закінчуючи Національним планом, а також розроблення Національної програми запобігання утворенню відходів.

В цілому новий рамковий закон України «Про управління відходами» можна оцінити як прогресивний, однак необхідне фінансування заходів щодо втілення його в життя є на даному етапі досить проблемним у зв'язку з бойовими діями, які проходять на території держави.

Література

1. Закон України «Про відходи» від 05.03.1998 №187/98 - ВР.
2. Закон України «Про управління відходами» від 20.06.2022 №2320 - ІХ.
3. Стручок В.С., Стручок О.С. Утилізація біоорганічних відходів як передумова утворення якісної вторинної сировини з твердих побутових відходів. - IV Міжнародної науково-технічної конференція «Стан і перспективи харчової науки та промисловості» 11-12 жовтня 2017 року, -Тернопіль, ТНТУ, 2017.-С. 14.